

NADÁCIA MESTA BRATISLAVY

PROGRAMOVÁ STRATÉGIA

2020-2022

Táto programová stratégia bola schválená Správnou radou dňa 12. februára 2020 a nadobúda účinnosť dňom schválenia. Správna rada môže schváliť jej doplnenie.

OBSAH

- I. Východiská strategického dokumentu
- II. Vízia nadácie do roku 2025
- III. Základné témy na obdobie 2020 - 2022
- IV. Štruktúra a tvorba programov
- V. Programová oblasť KULTÚRA
 - Grantový program
 - Štipendijný program
- VI. Programová oblasť KOMUNITY
 - Grantový program
 - Štipendijný program

I. Východiská strategického dokumentu

Spôsob používania programovej stratégie

Programová stratégia Nadácie mesta Bratislavy (ďalej aj nadácia) slúži ako rámec pre rozhodovanie a ďalšie detailnejšie plánovanie činnosti nadácie, najmä pre vytváranie grantových programov, ročných plánov a grantových výziev. Nemá vyčerpávajúco popisovať programy nadácie, ale skôr poskytuje celkový pohľad na priority pri rozhodovaní o programovom smerovaní nadácie.

Programová stratégia nie je statický ani uzavretý dokument. Podľa reálnych skúseností s jeho naplňaním môže byť modifikovaný a dopĺňaný o nové programy a indikátory.

Nadväznosť na strategické politiky mesta

Pre nasledujúce obdobie 10 rokov bude hlavným strategickým dokumentom mesta **Plán Bratislava 2030** (Pozn.: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, aktuálne v príprave s predpokladom prijatia v roku 2021.). Ten bude nadväzovať na európske strategické dokumenty, predovšetkým ciele udržateľného rozvoja stanovené v rámci **Agendy 2030**. V zmysle záverov *Rezolúcie Valného zhromaždenia OSN - Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj* (2015) udržateľnosť je a musí byť absolútnou prioritou pre všetkých.

Agenda 2030 je doposiaľ najkomplexnejším súborom priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Ciele stanovené OSN v rámci Agendy 2030 boli zosúladené so všetkými dohovormi EÚ, ako aj s agendou UNESCO a národnými politikami členských štátov. Všetky politiky a opatrenia by sa mali aktívne využívať na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja.

Transformačnú silu Agendy 2030 predstavuje 17 cieľov udržateľného rozvoja (*SDGs - Sustainable Development Goals*), ktoré majú za ambíciu usmerňovať štrukturálnu politickú, ekonomickú a sociálnu premenu jednotlivých krajín sveta v reakcii na hrozby, ktorým ľudstvo dnes čelí. Integrovaný prvok sa v Agende prejavuje ako prepojenie všetkých troch dimenzií udržateľného rozvoja: ekonomickej, sociálnej a environmentálnej. Tieto rozmery udržateľnosti sú integrované a nedeliteľné, pričom kultúrna dimenzia je súčasťou všetkých troch rozmerov. Zároveň ju možno chápať ako autonómny pilier (sektor) udržateľného rozvoja.

Na jednotlivé oblasti výkonu samosprávy bude v rámci strategických politik nastavených v Metropolitnom pláne Bratislava 2030 nazerané prostredníctvom 3 oblastí dopadu: (1) Kultúrne prostredie - oblasť dopadu sledujúca človeka a jeho činnosť ako kultúrny fenomén (kultúra v širokom zmysle slova), (2) Kvalita života - oblasť dopadu sledujúca človeka v kontexte jeho osobného vnímania života v meste (inklúzia, služby, ich dostupnosť) a (3) Environmentálna bezpečnosť a zodpovednosť - oblasť dopadu sledujúca človeka ako živého tvora, závislého na prostredí v ktorom žije.

II. Vízia Nadácie do roku 2025

Hlavným poslaním Nadácie mesta Bratislavy je naplňovanie verejných politik mesta v špecifických oblastiach, predovšetkým tých, ktoré mesto nevie, prípadne nemôže z dôvodu legislatívnych obmedzení, plnohodnotne pokryť. Tiež tých, pre ktoré je nadačné prostredie prirodzené – napr. potrebujú istú mieru flexibility pri rozpočtovaní medzi kalendárnymi rokmi, prípadne na viac kalendárných rokov, alebo vyžadujú odbornú expertízu v procese posudzovania kvality a dopadu.

Nadácia ako nástroj naplňania verejných politík mesta

Nadácia je ideálna právna forma na podporu občianskych aktivít v meste, na podporu zapájania občanov do správy vecí verejných, ako aj na poskytovanie finančných prostriedkov formou grantov širokému spektru organizácií a jednotlivcov. Jej pridanou hodnotou je okrem fókusu na poslanie v súlade s verejnoprospešným účelom, schopnosť zabezpečovať a zhromažďovať finančné ako aj nefinančné prostriedky.

Nadácia mesta Bratislavy bola založená hl. mestom SR Bratislava za účelom naplňanie strategických verejných politík mesta v špecifických (nie všetkých) segmentoch, predovšetkým za účelom výkonu časti dotačnej politiky mesta, vyžadujúcej si flexibilnejšie fungujúcu organizáciu, ktorej činnosť zabezpečujú ľudia s odborným know-how v téme. Nadácia funguje v súlade s požiadavkami 21. storočia s dôrazom na transparentnosť, otvorenosť dát a odbornosť. Princípy, na ktorých stoja grantové programy realizované nadáciou sú účinnosť, relevancia, efektivita, udržateľnosť.

Oblasti a aktivity, ktoré sú nadáciou podporované, sú také, ktoré sú významné pre udržateľný rozvoj mesta ako centra metropolitného regiónu, ako aj tie, ktoré je potrebné mestskou verejnou politikou ovplyvňovať a regulovať (prístup ku kultúre, sociálna inklúzia, vzdelávanie, rozvoj komunit, environmentálna udržateľnosť a pod.).

Verejnoprospešný účel nadácie

V súlade s Nadačnou listinou schválenou uznesením Mestského zastupiteľstva Hlavného mesta č. 336/2019 zo dňa 21.11.2019 **verejnoprospešným účelom Nadácie mesta Bratislavy je na území hlavného mesta SR Bratislavy, v súlade so strategickými verejnými politikami mesta Bratislava, podporovať majetkovo najmä:**

- a) rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt,
- b) rozvoj vedy, vzdelania a inovácií,
- c) realizáciu a ochranu ľudských práv alebo iných humanitných cieľov,
- d) rozvoj mestských komunit a občianskych aktivít,
- e) ochranu a tvorbu životného prostredia,
- f) ochranu zdravia,
- g) ochranu práv detí a mládeže,
- h) rozvoj telovýchovy a športu.

V súlade s verejnoprospešným účelom nadácie je možné podporovať rôzne oblasti verejného života mesta. Mesto však musí mať jasné argumenty podporené mapovaním potrieb a verejnými politikami v jednotlivých oblastiach. Musí vedieť, prečo chce realizovať programy podpory cez nadáciu a zveriť jej konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia mesta. Cieľom nie je prostredníctvom nadácie podporovať všetky oblasti života mesta, nakoľko pre zachovanie vyváženosti systému nie je dobré, aby sa mesto úplne zbavovalo výkonu dotačnej politiky (v zmysle Zákona č. 583/2004 Z. z. Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Nadácia mesta Bratislavy v roku 2025

- Nadácia má jasné poslanie, ktoré naplňa prostredníctvom svojich programov. Programy čitateľne reflektujú poslanie nadácie.
- Nadácia je profesionálne spravovaná, postavená na transparentnom a efektívnom prerozdeľovaní zdrojov a prepracovanom systéme odborného hodnotenia.

- Nadácia je stabilne fungujúcou organizáciou, ktorá je „tematicky silná“ – generuje témy a saturuje potreby spojené so životom mesta a výzvami, ktorým Bratislava čelí.
- Nadácia má vybudovanú expertnú kapacitu pre identifikovanie týchto problémov a potrieb, v napojení na strategické politiky mesta. Dokáže nájsť vhodný spôsob, ako môže reálne niečo svojimi aktivitami dosiahnuť.
- Nadácia má vytvorené prostredie, ktoré zabezpečí, že jej programové aktivity sú stabilné a nebojú o svoju existenciu. Zároveň má vďaka zakladateľovi vytvorené vnútorné prostredie, ktoré podporuje stabilitu nadácie prostredníctvom definovaných procesov a systematicky uchovávaného know-how.
- Nadácia vo svojich programoch využíva participatívne procesy, ktoré umožnia účasť cieľových skupín na zbere údajov o potrebách, a ktoré vytvárajú priestor pre aktívnu účasť cieľových skupín na jednotlivých procesoch.
- Nadácia má nastavené mechanizmy evaluácie realizovaných programov a priebežne sleduje ich efektivitu. Na základe výstupov evaluácie a monitoringu upravuje jednotlivé programy a procesy.
- Okolo nadácie sa sústreďujú odborníci a vytvárajú nové poznanie, ktoré nadácia využíva a šíri. Programy nadácie sú oceňované pre ich kvalitu a efektivitu.

III. Základné témy na obdobie 2020 – 2022

Základné témy predstavujú premostenie medzi poslaním, strategickými politikami mesta a konkrétnymi grantovými programami a operačnými aktivitami. Témy, ktoré tvoria hlavné programové smerovanie nadácie priamo vychádzajú zo strategických politík mesta Bratislavy popísaných v predchádzajúcej kapitole.

Európske mestá, Bratislavu nevynímajúc, dnes čelia veľkým výzvam, ako sú demografické zmeny a ich dôsledky v podobe rozširovania miest, environmentálne otázky a boj proti zmene klímy, zachovanie sociálnej súdržnosti najmä v súvislosti s hospodárskymi a kultúrnymi zmenami, ochrana a zhodnocovanie architektonického a kultúrneho dedičstva. Odpoveďou na tieto výzvy je udržateľný urbánny rozvoj, v ktorom zohrávajú rovnocennú úlohu **kultúra, sociálne otázky (kvalita života a sociálna inklúzia) a životné prostredie (environmentálna zodpovednosť), ako aj podpora komunit a aktívneho občianstva.**

V prípade základných tém nadácie na nadchádzajúce 3 roky, platí, že budú vytvárané so zreteľom na politiky **urbánnej udržateľnosti, ktoré prepoja programové oblasti nadácie do jedného celku.** Zámerom je cielenou podporou prispieť k udržateľnému rozvoju mesta Bratislava, v napojení na výzvy, ktorým mesto čelí a prispieť k životaschopnosti demokratickej spoločnosti, umožňovaním participácie občanov na aktivitách života mesta.

Spoločným menovateľom je **udržateľný rozvoj mestského ekosystému.**

Témy 2020-2022:

- KULTÚRA A UMENIE
- KOMUNITY A AKTÍVNE OBČIANSTVO
- KVALITA ŽIVOTA A SOCIÁLNA INKLÚZIA
- ENVIRONMENTÁLNA ZODPOVEDNOSŤ

IV.Štruktúra a tvorba programov

Štruktúra programov

Programy nadácie sú rozdeľované podľa nasledujúcej štruktúry:

Programová oblasť

Programová oblasť je systém nástrojov, prostredníctvom ktorého nadácia užšie definuje zvolenú oblasť podpory špecifikáciou témy - formulovaním zámerov a cieľov, ktoré chce dosiahnuť, presnou identifikáciou cieľových skupín a foriem poskytovania tejto podpory. Program sa vytvára na obdobie minimálne troch rokov, počas ktorých nadácia sleduje jeho dopady a priebežne ich vyhodnocuje.

Programové oblasti členíme na *grantové programy, prípadne aj štipendijné programy, operačné programy a pod.*

Grantový program

Grantový program je podsystem *programu*, prostredníctvom ktorého nadácia počas určitého obdobia rozdeľuje finančné prostriedky na základe dopytových výziev po projektoch. Je navrhnutý tak, aby bol efektívnym nástrojom na transparentné financovanie kvalitných projektov v špecificky definovanej téme. Nastavuje sa na obdobie jedného roka, pričom sa podľa potrieb aktualizuje.

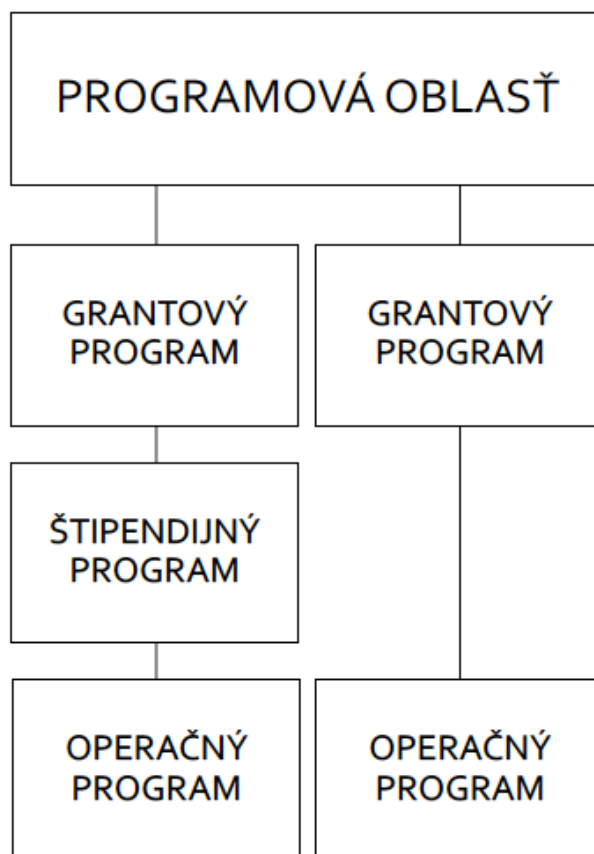
Štipendijný program

Štipendijný program je program určený na podporu fyzických osôb - jednotlivcov na vopred stanovený účel (tvorba, výskum, mobility). Od grantového programu sa o.i. líši tým, že nevyžaduje vypracovanie rozpočtu v štruktúre výdavkov a ich čerpanie, ale jedná sa o fixný príspevok viazaný na konkrétny výstup neprojektového charakteru (výkon/dielo).

Operačný program

Popri grantovej činnosti - cielej grantovej podpore prostredníctvom grantových programov, bude nadácia rozvíjať operačné projekty a aktivity, ktorých cieľom je posilnenie dopadov grantovej podpory.

Jednotlivé výzvy grantového programu budú vyhlasované prostredníctvom grantových kôl.

Grantové kolo je základný exekutívny rámec grantového programu, prostredníctvom ktorého nadácia za presne stanovených podmienok poskytuje finančnú podporu vybraným subjektom. Grantové kolo sa začína verejnou výzvou na predkladanie projektov. Súčasne s výzvou sa zverejňujú *grantové podmienky a formulár žiadosti*.

Grantové podmienky žiadateľa informujú najmä o presných cieľoch grantového programu / kola, cieľových skupinách, kritériách a procese hodnotenia žiadostí, termíne uzávierky pre prijímanie žiadostí a o termíne rozhodnutia o udelení či neudelení podpory.

Pozn.: Grantové kolo a grantové podmienky budú vypracované po schválení programových oblastí a grantových programov. Nepodliehajú schvaľovaniu správnu radou.

Poznámky na záver:

- Pre nadáciu je prioritné grantovanie pred operačnými programami;
- Operačné programy merateľne posilňujú výsledky grantových programov a udržateľnosť ich výstupov;
- Každý rok spustíme v zadaných programoch minimálne jedno grantové kolo;
- Pripravíme evaluačný mechanizmus na zistenie efektivity grantových a operačných programov.

Tvorba programov

Správca nadácie vypracováva programovú stratégiu podpory na tri roky a ročný plán podpory a predkladá ich správnej rade. Programovú stratégiu vypracováva v spolupráci s odbornými útvarmi hlavného mesta Bratislava, ktoré sú odbornými garantmi k jednotlivým témam.

Každý nový program, ktorý bude mať Hlavné mesto záujem realizovať cez nadáciu, bude predložený správcovi nadácie ako požiadavka správnej rade, prerokovaný na zasadnutí správnej rady nadácie a v prípade jeho schválenia začlenený do programovej stratégie nadácie.

Podmienkou predloženia návrhu na schválenie nového programu nadácie správnej rade je:

- súlad s verejnoprospešným účelom nadácie definovaným nadačnou listinou,
- súlad s víziou a poslaním nadácie zadanými v programovej stratégii,
- jasne pomenovaná nadväznosť na strategické politiky mesta,
- schválenie transferu pre nadáciu v rozpočte mesta mestským zastupiteľstvom, s určením verejnoprospešného účelu, na ktorý majú byť prostriedky použité, prípadne zabezpečenie iných prostriedkov na realizáciu programu, v súlade s etickým kódexom nadácie,
- zabezpečenie personálnych kapacít na vykonávanie podpory zo strany Hlavného mesta v súlade so zmluvou o spolupráci medzi nadáciou a hlavným mestom pri zabezpečovaní činnosti a fungovania nadácie prostredníctvom Magistrátu Hlavného mesta a jeho zamestnancov,
- predloženie vypracovanej stratégie programu v súlade s pokynmi (usmernenie k tvorbe programu),
- súčinnosť so správcovi nadácie – rešpektovanie kompetencií správcu vo vzťahu k činnosti nadácie, účasť koordinátorov programu na pravidelných poradách nadácie zvolávaných správcovi nadácie.

Správna rada nadácie, ako najvyšší orgán nadácie, má právo neschváliť začlenenie programu do programovej stratégie, pokiaľ nebudú splnené vyššie popísané kritériá, prípadne vzniknú iné dôvody, pre ktoré sa správna rada rozhodne program nezačleniť (napríklad nedostatočná kvalita

navrhovaného programu, chýbajúca nadväznosť na strategické politiky mesta, chýbajúca analýza potrieb cieľových skupín a pod.). Správna rada svoje rozhodnutie písomne zdôvodní formou uznesenia.

Správa programov

Okrem správcu nadácie, ktorého kompetencie popisuje nadačná listina, správu programov zabezpečujú:

Garant programu (odborný gestor) - odborný útvar hlavného mesta Bratislava, ktorý zodpovedá za strategické nastavenie programu, jeho evaluáciu a rozvoj. Navrhuje grantové programy a kolá, členov hodnotiacich komisií, spolu so správcom nadácie a koordinátormi programu prezentuje program na verejnosti, buduje jeho pozitívny obraz. Zabezpečuje komunikáciu aktivít v predmetnej oblasti.

Koordinátor programu sa stará o organizačno-technické fungovanie grantového programu a administruje program. Vede ucelenú agendu poskytovania dotácií grantov poskytovaných prostredníctvom nadácie (evidencia žiadostí o pridelenie grantu, vypracovanie podkladov pre komisie, organizačné a personálne zabezpečenie činnosti komisií, spracovanie záznamov z rokovaní, príprava a vypracovanie zmlúv úspešným žiadateľom, agenda súvisiaca s pridelením finančných prostriedkov žiadateľom, prijímanie vyúčtovaní.).

Z hľadiska administrácie grantových programov sa nadácia bude riadiť nasledovnými **základnými princípmi**:

- relevancia programu- maximálne posilnenie kapacity programu v zmysle vplyvu na jednotlivé cieľové skupiny a vytváranie nových príležitostí pre jednotlivcov, organizácie a neformálne skupiny,
- dostupnosť programu,
- posilnenie udržateľnosti výsledkov,
- efektívnosť riadenia procesov,
- priebežný monitoring kvality výstupov,
- evaluácia procesov aj dopadov.

V. Programová oblasť KULTÚRA

„Mesto Bratislava má bohatú a dynamicky sa rozvíjajúcu kultúrnu a umeleckú scénu, ktorá nie je zriadená inštitúciami verejnej správy. Jej aktivity sú pre mesto nepostrádateľné – dodávajú mu osobitý charakter, energiu, autentickosť a identitu, zvyšujú kvalitu života a atraktivitu pre obyvateľov aj návštevníkov. Každodenná práca a dobrovoľná aktivita množstva jednotlivcov, skupín a malých organizácií stojí za podstatnou časťou spoločenského a kultúrneho diania v meste: sú to organizátori kultúrnych podujatí aj festivalov, prevádzkovatelia galérií, divadiel a kultúrnych priestorov, umelci, dramaturgovia a kurátori. Obraz Bratislavy a kvalita života v nej je do veľkej miery tvorený práve aktivitami a subjektmi občianskej, nezriadovanej a nezávislej kultúrnej scény.“ (Platforma Kultúrna Bratislava)

Mesto má zo svojej podstaty kultúrnu dimenziu. Mestá boli od nepamäti centrami kultúrneho života. Od svojich počiatkov preukazovali enormnú kapacitu „generovať“ kultúru vo formách umeleckého prejavu či v spôsobe života. Bez ľudí by mesto nebolo. A všade tam, kde sa ľudia stretávajú, kde sa dostávajú do vzťahu s druhými sa deje kultúra. Kultúra je všadeprítomná, neustále utváraná aktivitami ľudí a ich každodennou individuálnou aj spoločnou skúsenosťou. Kultúra predstavuje

dôležitý zdroj hodnôt a významov, ktoré treba posilňovať a vytvárať dostatok priestoru pre ich rozvoj. Kultúra je hodnotou sama osebe.

Nezastupiteľnú úlohu vo vytváraní priestoru a podmienok pre kultúrnu činnosť a v zabezpečení prístupu občanov ku kultúre zohráva miestna samospráva. Mestá, ktorých zástupcovia porozumeli dôležitosť kultúry v občianskom verejnom živote sú lepšími miestami pre život. Živé mestá zvyšujú účasť verejnosti na plánovaní a realizácii kultúrnych aktivít. Živé mestá vytvárajú rámce a podmienky pre podporu aktérov na kultúrnej scéne.

Mestá sú aj priestormi samoty, starnutia, chudoby a vylúčenia. Sociálnej izolácii je vystavených čoraz viac ľudí - nielen seniorov, ale aj mladých. Aj tu zohráva kultúra dôležitú rolu – ponúka možnosť intelektuálneho rozvoja a príležitosť byť spolu. Pomáha jednotlivcom integrovať sa v špecifických sociálnych, ekonomických a politických podmienkach, učí ľudí ako žiť a konať v konkrétnych spoločenských a zároveň dáva ich životu zmysel.

Nový princíp grantovej politiky v oblasti kultúry

Nadácia predstavuje ideálny nástroj kultúrnej politiky mesta v oblasti podpory nezriadovanej kultúry. Je odpoveďou na potrebu nastavenia nového grantového systému na podporu kultúry, ktorý bude efektívny, transparentný a bude svojou štruktúrou a vyčlenenými zdrojmi primerane reflektovať význam tejto oblasti pre rozvoj mesta. Má ambíciu postupne vytvárať maximálne flexibilné prostredie umožňujúce otestovať nové a „neštandardné“ riešenia, tak, aby bol schopný vyhovieť povahe samotnej kultúry.

Základným princípom, ktorý bol pri návrhu systému uplatnený, je princíp „predloženej ruky“, kedy sa dôvera vkladá do rúk renomovaných odborníkov, nezávislých od mesta a jeho orgánov, ktorí dokážu svojimi skúsenosťami a odbornou erudíciou najlepšie posúdiť kvalitu projektov. Ide o krok smerom k transparentnému otvorenému systému, ktorý sa uplatňuje vo svete prostredníctvom tzv. *Art Councils*, fondov na podporu kultúry, vzdialených od politických štruktúr. Viaceré metropoly tento systém pri podpore kultúry využívajú.

Nový mechanizmus grantovej činnosti (a v horizonte najbližších rokov aj predpokladaný postupný nárast celkovej alokácie pre podporu kultúry), má za cieľ reagovať na existujúci dopyt a potreby v oblasti kultúry. Vychádzame pri tom z existujúcich analýz dopytu v rámci podpory kultúry prostredníctvom grantových systémov samosprávy (*Ars Bratislavenensis*, *BRDS BSK* a pod.), z potrieb a problémov aktérov v oblasti kultúry, ako aj z artikulovaných plánov Hl. mesta SR Bratislava v danej oblasti.

Nadväznosť na verejné politiky mesta

Mesto Bratislava podporí využitie kultúrneho potenciálu kumulovaného na jeho území v mimoriadnej pestrosti a početnosti jednotlivých foriem, žánrov a platforiem prostredníctvom podpory tvorby, rozvoja, ochrany, obnovy a prezentácie duchovných a kultúrnych hodnôt v záujme udržateľného rozvoja mesta. Na podporu rôznych žánrov a oblastí umenia sa chceme zamerať prostredníctvom artikulácie tém výsostne spätých so životom mesta a s výzvami, ktorým Bratislava čelí v napojení na udržateľný rozvoj mestského ekosystému.

Mesto Bratislava vytvorí podmienky pre čo najväčšiu dostupnosť kultúry, zabezpečenie systematickej udržateľnosti verejnoprospešných aktivít v oblasti kultúry, umeleckých súborov a kultúrnych priestorov vytvárajúcich kultúrny život a vytvorí podmienky pre nezriadované občianske kultúrne aktivity.

Mesto Bratislava podporí jednotlivcov - profesionálnych umelcov a umelkyne tvoriacich v Bratislave, tak etablovaných, ako neetablovaných na profesionálnej scéne, ako aj kritikov, teoretikov a iných odborných pracovníkov prostredníctvom štipendijného programu.

Poznámka: v priebehu roka 2020 bude prijatá prvá Koncepcia rozvoja kultúry mesta Bratislavy na roky 2020-2025, ktorá pomenuje rolu kultúry v udržateľnom rozvoji mesta a nastaví nástroje kultúrnej politiky potrebné k jeho dosahovaniu.

Grantový program KULTÚRA

Zdôvodnenie programu

Hlavným motívom grantového programu KULTÚRA je systematická udržateľnosť verejnoprospešných aktivít v oblasti kultúry, kultúrnych aktérov a priestorov vytvárajúcich kultúrny život v meste Bratislava. Jadrom nového uvažovania sa stáva vytváranie podmienok a stimulujúceho prostredia pre nezriaďované občianske kultúrne aktivity. Svetovým trendom pri uvažovaní o kultúrnom rozvoji je práve odklon od centralistického riadenia a organizovania kultúry smerom k využitiu potenciálu prirodzene vznikajúcich kultúrnych iniciatív, vrátane profesionálnych.

Z analýzy problémov a potrieb aktérov v oblasti kultúry na území mesta Bratislava (*realizoval BSK v roku 2018*) vyplývajú niektoré požiadavky na efektívny funkčný systém na podporu kultúry, ako:

- (1) vytvoriť v rámci grantov priestor na podporu viacročných projektov zameraných na inštitucionálnu podporu subjektov - aby realizácia jednotlivých projektov mohla prekračovať kalendárne roky,
- (2) vyhlasovať výzvy flexibilne počas roka s medzročnou realizáciou,
- (3) zamerať sa na systematickú podporu podujatí (zaviesť aj ukazovateľ, ktorý by reflektoval mieru rozvoja voči predchádzajúcej realizácii aktivity, aby sa zohľadnilo, ako sa projekt vyvíja.

Dnes je potrebné na tieto a ďalšie potreby a problémy kultúrnej a umeleckej obce v Bratislave reflektovať a nastaviť program v súlade s formulovanými potrebami. Tie dokáže flexibilnejšie naplňať nadácia, ako právna forma umožňujúca pružnejšie reagovať na špecifiká kultúrnej oblasti a prijať potrebné opatrenia.

V oblasti **zabezpečenia prístupu občanov ku kultúre** by malo mesto Bratislava poskytnúť všetkým obyvateľom relevantnú ponuku a možnosti, čo je možné len za predpokladu integrácie a podpory všetkých subjektov kultúrneho diania. Je preto dôležité vytvárať podmienky pre čo najväčšiu dostupnosť kultúry s osobitným dôrazom na ohrozené a znevýhodnené skupiny (deti, mládež, seniori, rodičia na materskej, sociálne a zdravotne znevýhodnení a pod.), ako aj sociálne vylúčené lokalizované komunity.

Zámery programu

Zámery grantového programu je **podpora rozvoja kultúrneho potenciálu mesta prostredníctvom podpory nezriaďovaných subjektov a aktérov** - umeleckej tvorby, jej zaznamenávania, šírenia a reflexie (umenie vo všetkých umeleckých žánroch a formách), podpora kultúrnych a vzdelávacích podujatí, experimentu a nových foriem súčasného umenia, podpora testovania a implementácie kultúrnych inovácií, ako aj systematická podpora kultúrnych centier.

Kultúru nemožno zredukovať len na umeleckú prax, kultúrne dedičstvo a tradície a kreatívne odvetvia. Je to dôležité, aby sme našej spoločnosti pomohli prekonať víziu kultúry ako komodity a oceniť **kultúru ako testovacie miesto pre inkluzívnejšie a demokratickejšie spôsoby spoločného**

života. Špecifická pozornosť bude preto venovaná podpore aktérov, ktorí vo svojej tvorbe reflektujú témy udržateľného rozvoja, ako aj projektov, ktoré spracovávajú mestské témy so zreteľom na výzvy (potreby a problémy), ktorým mestá v súvislosti s udržateľnosťou čelia, ako napr.: otázky klimatickej krízy a krehkosti ekosystémov, zdieľanie a opätovné využívanie zdrojov, podpora multikultúrnych kontextov, vzdelávanie ku kultúre a demokracii, budovanie inkluzívnych a súdržných spoločností, sloboda vyjadrenia, rovnosť príležitostí, ochrana a podpora kultúrnej diverzity, interkultúrneho dialógu, boja s rasizmom a diskrimináciou, propagáciu jazykovej diverzity, práca s menšinami a pod..

Zámerom grantového programu je tiež **dostupnosť kultúry pre všetkých.** Podporované bude zapájanie kultúrne vylúčených a zraniteľných skupín, či kultúrnou izoláciou ohrozených skupín obyvateľstva. Príspevkom k tomuto cieľu bude prioritizovaná podpora tých aktivít, ktoré v sebe aspekt inklúzie obsahujú (aktivity venované najzraniteľnejším skupinám, kultúrna integrácia, inovačné kultúrne programy pre deti a mladých ľudí, medzigeneračná kooperácia, práca so seniormi, podpora kultúry znevýhodnených jednotlivcov a skupín, prevencia samoty, aktivity v periférnych štvrtiach a štvrtiach s vysokou úrovňou vylúčenia, ako aj aktivity scitlivujúce verejnosť, či bojujúce proti diskriminácii a pod.).

Ciele programu

(1) Prispievať k systematickej podpore kultúrnych podujatí, podporovať organizácie nezriadovanej kultúry, ako aj udržateľnosť kultúrnych a umeleckých centier a klubov, ktoré realizujú celoročnú činnosť a utvárajú kultúrny život mesta, podporovať experiment a kultúrne inovácie.

(2) Akcentovať rolu kultúry a umenia v reflexii výziev a problémov súčasnej mestskej spoločnosti (napr. udržateľný rozvoj, klimatická kríza, spolupráca aktérov v meste (zriadené a nezriadené organizácie, medzisektorová spolupráca, vzdelávanie ku kultúre a demokracii, budovanie inkluzívnych a súdržných spoločností, sloboda vyjadrenia a rovnosť príležitostí).

(3) Vytvárať podmienky pre čo najväčšiu dostupnosť kultúry a zamerať jednotlivé oblasti podpory aj na špecifické cieľové skupiny a vylúčené komunity (sociálny aspekt kultúry ako nástroja sociálnej inklúzie).

Štruktúra programu

V rámci vyhlásených výziev budú každoročne nastavené grantové podmienky tak, aby zohľadňovali alokáciu financií v programe na daný rok – t.j. nemusia byť otvorené všetky kategórie a oblasti podpory popísané v programovej stratégii.

GRANTOVÝ PROGRAM	
KATEGÓRIE:	1. TVORBA A UVEDENIE DIELA / 2. KULTÚRNE PODUJATIA / 3. CELOROČNÁ ČINNOSŤ KULTÚRNYCH CENTIER
ZÁMER:	grantové výzvy vo vyššie popísaných kategóriách zamerané na využitie kultúrneho potenciálu kumulovaného na území Bratislavy v mimoriadnej pestrosti a početnosti jednotlivých foriem, žánrov a platforiem
CIELE:	zabezpečiť systematickú udržateľnosť aktérov a aktivít v oblasti kultúry, kultúrnych priestorov vytvárajúcich kultúrny život, vytvárať podmienky pre nezriadené občianske kultúrne aktivity a pre čo najväčšiu dostupnosť kultúry

CIELOVÉ SKUPINY:	nezriaďované kultúrne subjekty - MVNO, SZČO, s.r.o. (právnické osoby)
VÝZVA:	1x ročne výzva (v budúcnosti príp. rozdelené na viac výziev ročne)
SPUSTENIE:	február 2020 / december 2020 / december 2021
ALOKÁCIA 2020:	500 000,00 €, z toho: TVORBA A UVEDENIE: 150 000,00 €, PODPORA PODUJATÍ: 275 000,00 €, AKTIVITY CENTIER: 75 000,00 €,
MAX. ŽIADANÁ:	T: 5000,00 € / P: 7000,00 € / C: 20 000,00 €
HODNOTENIE:	HK 2x (TVORBA / PODUJATIA A CENTRÁ)
KONTROLA:	základná fin. kontrola (vyúčtovanie) + monitoring
INDIKÁTORY:	50 diel a ich prezentácia / 150 podujatí / 5 centier

Špecifiká programu (premietnuté do kritérií výberu) / Priority štruktúry podpornej činnosti

V grantovom programe KULTÚRA budeme pri podpore projektov a aktérov akcentovať mestské témy a výzvy, akými sú pre nás: UDRŽATEĽNOSŤ (klimatická kríza a kultúra), RODOVÁ ROVNOSŤ (postavenie žien v kultúre a umení, kultúrnych prednastavení, ktoré ženám automaticky prisudzujú iné role než mužom), MINORITY a podpora multikultúrnych kontextov - prepájanie, VZDELÁVANIE KU KULTÚRE A DEMOKRACII (vzťah ku kultúre - poznávanie, výchova publika, rozvoj občianskej spoločnosti, programy pre deti a mladých ľudí), SAMOTA A VYLÚČENIE (kultúrna politika ako nástroj inklúzie / prevencie samoty / práca so seniormi), SLOBODA VYJADRENIA, PODPORA EXPERIMENTU / SPOLUPRÁCA - zmena z dichotómie kultúrnych organizácii (zriaďovane a nezriaďovane) k spoločnej zdieľanej zodpovednosti a spolupráci, význam kultúry a umeleckej tvorby v AKTIVOVANÍ KOMUNÍT, rozvoj a participácia PUBLIKA (nástroj liečenia, porozumenia, vzdelávania).

Operačné programy

- (1) Rozvoj nefinančných stimulov podpory kultúry - doplnková podpora fungovania subjektov v oblasti kultúry - poskytovanie priestorov (krátkodobé, strednodobé), materiálneho a technologického zabezpečenia, ako aj propagačná podpora.
- (2) Systémovo nastavený vzťah so subjektmi vykonávajúcimi aktivity v priestoroch vo vlastníctve mesta (jasne a transparentne nastavené podmienky poskytnutia týchto priestorov na jednorazové a krátkodobé aktivity).
- (3) Využitie mestskej kultúrnej infraštruktúry pre rozvoj nezriaďovaných aktérov (cielený stimul spoluprác).

Odborný gestor programu

Gestorom a odborným garantom programovej oblasti je oddelenie kultúry Magistrátu hl. mesta SR Bratislavy.

Partnerské organizácie/siete/platformy

Do tvorby grantových podmienok jednotlivých programov zapojíme aktérov, tak, aby sme ešte cielenejšie reflektovali ich potreby. Spoluvytváranie grantových podmienok je spôsob, ako posilniť legitimitu vytvorených rámcov na princípe spolupráce, výmeny skúseností a zohľadnenia rôznych perspektív.

Partnerom pre zabezpečenie zasieťovania aktérov bude platforma Kultúrna Bratislava.

KU.BA – Kultúrna Bratislava je otvorená neformálna platforma občianskych kultúrnych a umeleckých iniciatív a nezávislých profesionálov, ktorí pôsobia v oblasti živej kultúry na území Bratislavy a ktorí majú záujem na kultúrnom rozvoji mesta. Platforma vznikla v januári 2015 s cieľom prepojiť aktérov na umeleckej a kultúrnej scéne mimo zriaďovateľskej pôsobnosti štátu či samosprávy (na tzv. nezriaďovanej scéne), rozvíjať vzájomnú spoluprácu, zastupovať spoločné záujmy a vyvíjať aktivity smerujúce k zlepšovaniu podmienok a dlhodobej udržateľnosti pre rozvoj profesionálnych občianskych kultúrnych aktivít v hlavnom meste. Zámerom platformy je tiež informovanie verejnosti o aktivitách a význame nezriaďovanej kultúrnej scény a partnerská komunikácia so zástupcami samosprávy pri tvorbe kultúrnych politík. Od svojho vzniku realizuje platforma diskusie, prezentácie, workshopy, konferencie, semináre pre svojich členov a aktívne vedie dialóg s verejnými subjektami.

Rozpočet programu (alokácia)

ALOKÁCIA PRE PROGRAM
2020: 500 000 EUR
2021: 725 000 EUR (plán)
2022: 800 000 EUR (plán)

Financie alokované pre grantový program KULTÚRA budú pochádzať z rozpočtu mesta Bratislavy. Pôjde o účelovo viazaný príspevok (dotáciu) zakladateľa nadácie na výkon konkrétnej úlohy a akcií vo verejnom záujme a v prospech rozvoja územia mesta, v súlade s verejnými politikami mesta. Nie je vylúčené zapojenie ďalších zdrojov v súlade s etickým kódexom nadácie.

Potenciál rozvoja do budúcnosti

Potenciál rozvoja v tomto programe v ďalších rokoch činnosti nadácie predstavuje:

- vytvorenie priestoru na podporu viacročných projektov zameraných na inštitucionálny rozvoj subjektov,
- vytváranie a zabezpečovanie funkčných sietí a medzinárodných spoluprác (mobility) - podpora mobility umelcov, prezentácia umelcov v rámci medzinárodnej kultúrnej spolupráce, zapájanie umelcov do medzinárodných sietí, rezidenčné pobyty, účasť na tvorivých dielniach, sympóziách, seminároch, konferenciách, workshopoch a pod.,
- rozvoj nástrojov na podporu kultúrno-kreatívneho priemyslu. Ide o špecifickú oblasť s výrazne odlišnými nárokmi, tak z hľadiska financovania, ako z hľadiska nástrojov kultúrnej politiky, ktoré zatiaľ nemá ako nadácia zabezpečiť,
- rozvinutie finančného systému podpory o nefinančnú podporu formou poskytovania nevyužívaných priestorov vo vlastníctve mesta do zvýhodneného nájmu, logistickú pomoc,
- komunikácia so zahraničím, projektové partnerstvá pri rozvoji kultúrneho diania, realizácia vzdelávacích a iných odborných podujatí na podporu rozvoja kultúry, podpora sieťovania aktérov - vytváranie platforiem spolupráce v kultúre.

Otvorené otázky

- ✓ vyjasniť veľkosť podujatí (odlíšiť od strategických),
- ✓ možnosť napojenia štipendistov na rezidenčné priestory mesta (tematizovať),
- ✓ implementácia mestských tém do cieľov programov ako aj hodnotiacich kritérií,
- ✓ od roku 2021 vyhlasovať výzvy flexibilne počas roka s medziročnou realizáciou,
- ✓ popísať programy, ktoré ostávajú na meste (strategická podpora veľkých podujatí, program na vznik výtvarných diel vo verejnom priestore, program rozvoja kultúrnych PO mesta).

Štipendijný program UMENIE

Zdôvodnenie programu

Mesto Bratislava je zdrojom tvorivých a talentovaných ľudí, ktorých činnosť má priamy vplyv na životne dôležité funkcie metropoly (možnosť tvorivej sebarealizácie, vzdelávanie a osobnostný rast, sociálnu súdržnosť, uchovávanie kolektívnej pamäte a identity). Jedným z kľúčových princípov rozvoja mestskej kultúry je preto vytváranie transparentných rámcov a nastavovanie fungujúcich mechanizmov na podporu rozvoja talentu, tvorivej činnosti, ako aj kultúrnej výmeny a spolupráce.

Z analýzy problémov a potrieb aktérov v oblasti kultúry na území mesta Bratislava (*realizoval BSK v roku 2018*) vyplýva, že chýba podpora jednotlivcov - štipendijný program pre (mladé) umelkyne / mladých umelcov, či rezidenčný program pre hostujúce umelkyne a umelcov.

Zámery programu

Podpora jednotlivcov - profesionálnych umelcov a umelkýň tvoriacich v Bratislave, tak etablovaných, ako neetablovaných na profesionálnej scéne, ako aj kritikov, teoretikov a iných odborných pracovníkov prostredníctvom štipendijného programu zameraného na podporu tvorby diel vo všetkých oblastiach umenia a podporu výskumu a odbornej reflexie, ktorých súčasťou bude tvorivé uvažovanie o meste a jeho identite.

Ciele programu

1) TVORBA DIELA

Podpora jednotlivcov – profesionálnych umelcov a umelkýň tvoriacich v Bratislave (tak etablovaných, ako neetablovaných na profesionálnej scéne, zameraná na podporu tvorby diel vo všetkých oblastiach umenia (tvorba javiskového diela – divadlo, tanec, hudobného diela, audiovizuálneho a vizuálneho diela a literárneho diela).

Podpora bude určená pre:

- umelcov a umelkyne, ktorí sú etablovaní na profesionálnej scéne,
- začínajúcich umelcov a umelkyne, ktorí sa chcú etablovať na profesionálnej scéne,
- študentov magisterského štúdia umenovedných a umeleckých odborov vysokých škôl, interných doktorandov.

Podmienka: Tvorba diela, ktoré bude po realizácii verejne prezentované podľa povahy diela - vytvorenie diela pre naštudovanie a uvedenie, jeho následné verejné uvedenie a/alebo poskytnutie záznamu z neverejného vystúpenia (uvedenie najneskôr v nasledujúcom roku), alebo zrealizovanie jeho nahrávky (akceptujú sa aj pracovné verzie), predloženie vo forme rukopisu.

2) VÝSKUM A REFLEXIA

Podpora jednotlivcov - profesionálnych kritikov, teoretikov, historikov, výskumníkov a iných odborných pracovníkov profesionálne pôsobiacich v oblasti reflexie umenia a kultúry v Bratislave, zameraná na podporu výskumu a odbornej reflexie (divadlo, tanec, hudba, vizuálne umenie, literatúra, medziodborový výskum a odborná reflexia).

Podmienka: štipendium môže byť poskytnuté na realizáciu výskumu, realizáciu odbornej kritickej reflexie a realizáciu odborného prekladu. Výstupy musia primerane obsahovať umeleckú aj teoretickú (písomnú) časť.

Štruktúra programu

V rámci vyhlásených výziev budú každoročne nastavené grantové podmienky tak, aby zohľadňovali alokáciu financií v programe na daný rok – t.j. nemusia byť otvorené všetky kategórie a oblasti podpory popísané v programovej stratégii.

ŠTIPENDIJNÝ PROGRAM	
KATEGÓRIE:	TVORBA DIELA / VÝSKUM A REFLEXIA
ZÁMER:	podpora jednotlivcov - tvorcov / tvorkýň vytvárajúcich umelecké diela a výskumníkov /výskumníčov reflektujúcich oblasť kultúry a umenia
CIELE:	podpora formou štipendia bude napojená na reflexiu (identity) a tematizovanie Bratislavy (napr. dielo spojené s pamäťou a životom mesta, site specific inštalácie, výskum reflektujúci mesto Bratislava a pod.)
CIELOVÉ SKUPINY:	jednotlivci (FO) / profesionálni umelci (neetablovaní aj etablovaní)
VÝZVA:	1x ročne
SPUSTENIE:	apríl 2020 / január 2021 / január 2022
TRVANIE:	min. 6 mesiacov (v roku 2020 podmienka), max. 12 mesiacov
ALOKÁCIA 2020:	50 000,00 €
MAX. ŽIADANÁ:	5 000,00 €
HODNOTENIE:	HK
KONTROLA:	vopred určené oprávnené výdavky (dielo/výskum)
INDIKÁTORY:	10 štipendistov

Špecifiká programu (premietnuté do kritérií výberu) / Priority štruktúry podpornej činnosti

- REFLEXIA (IDENTITY) MESTA

Kultúra je určujúcim charakteristickým znakom ľudstva. V celej svojej rozmanitosti stelesňuje hodnoty, ktoré sú zdrojom identity, pričom môže zohrávať dôležitú transformačnú úlohu v živote mesta. Mesto je mnohoraká, zložitá, komplexná štruktúra, ktorej identitu nenarysujeme od stola a nevytvoríme cez marketingové heslá. Identita sa deje v každodennosti (od minulosti, po súčasnosť a aktívne budovanie budúcnosti). Chceme podporovať také tvorivé uvažovanie o meste a jeho vrstevnatej identite, ktoré odbúra falošné predstavy a mýty a poskytne sebavedomý a aktuálny obraz mesta, ktorý v súčasnosti nie je vo verejnom diskurze dostatočne uchopovaný a reflektovaný.

Z vyššie popísaných dôvodov bude v rámci podpory tvorby diela a výskumu prioritizovaná reflexia mesta - tematizovanie identity Bratislavy (napr. dielo spojené s pamäťou a životom mesta, výskum reflektujúci mesto Bratislava a pod.). Hlavným kritériom zostáva kvalita a aktuálny stav rozpracovanosti diela popísaný v žiadosti.

- SPOLUPRÁCA MESTSKÝCH KULTÚRNYCH ORGANIZÁCIÍ NA UVEDENÍ DIELA

Od kultúrnych príspevkových organizácií mesta očakávame progresívne nazeranie na svoju rolu v spoločnosti - ambíciu stať sa viac súčasťou aktuálneho diania, úsilie zaujať a vtiahnuť komunity. Zaujímá nás, ako sú organizácie aktívne v sieti aktérov/umelcov v danej oblasti, aké aktivity vykonávajú s cieľom podporovať študentov, umelcov, aktérov v kultúre a ako komunikujú a podporujú rozvoj v danej oblasti. Sme presvedčení o potrebe ich zapojenia sa do uvedenia a prezentácie diel podporených prostredníctvom štipendijného programu nadácie. Budeme preto aktívne komunikovať a primerane nastavovať možnosti spolupráce pri uvedení diel. Rovnako bude k uvedeniu diela aktívne poskytovať ďalšie mestské priestory a budovy vhodné a usposobené na daný účel.

Rozpočet programu (alokácia)

ALOKÁCIA PRE PROGRAM
2020: 50 000 EUR
2021: 75 000 EUR (plán)
2022: 100 000 EUR (plán)

Financie alokované pre štipendijný program UMENIE budú pochádzať z rozpočtu mesta Bratislavy. Pôjde o účelovo viazaný príspevok (dotáciu) zakladateľa nadácie na výkon konkrétnej úlohy a akcií vo verejnom záujme a v prospech rozvoja územia mesta, v súlade s verejnými politikami mesta. Nie je vylúčené zapojenie ďalších zdrojov v súlade s etickým kódexom nadácie.

Poznámka: Štipendia nebudú poskytované na aktivity, činnosti, podujatia a projekty, ktoré môžu získať podporu v grantovom programe KULTÚRA (napr. vydanie publikácie, nahranie CD, vytvorenie inscenácie, usporiadanie výstavy a pod.) Treba rozlišovať tvorbu diela podporovanú cez grantové programy formou dotácie a štipendijnú podporu vzniku diel.

Oprávnenosť výdavkov: Zo štipendia nie je možné hradiť kapitálové výdavky. Z bežných výdavkov je možné hradiť len priame náklady žiadateľa, nie iných osôb, pričom náklady musia bezprostredne súvisieť s vytváraním umeleckého diela, nie jeho prezentáciou a skúšaním, či uvedením.

Potenciál do budúcnosti

REZIDENCIE A MOBILITA

- Podpora mobility umenia – podpora rezidenčných pobytov bratislavských umelcov a umelkyní v niektorej z partnerských krajín s cieľom účasti na spoluvytváraní európskeho kultúrneho priestoru pomocou kultúrnej výmeny a spolupráce a reflexie domáceho prostredia pohľadom zvonka. Rozbehnutie programu si bude vyžadovať vytvorenie medzinárodných partnerstiev s potenciálom vzájomnej výmeny (pozvaní a vyslaní umelci), s prípadným naviazaním na funkčné rezidenčné centrum prevádzkované mestom.

VI. Programová oblasť KOMUNITY

„Bratislava je otvorené a rôznorodé mesto a tento charakter mesta je potrebné zachovať. Bratislava musí ako zodpovedné mesto vo zvýšenej miere pomáhať komunitám. Vytvoríme priaznivé podmienky pre komunitné aktivity občanov, ktoré pomáhajú utvárať vzťah obyvateľov k mestu a prispievajú k rozvoju kvality života v meste.“ (Programové vyhlásenie primátora hlavného mesta SR Bratislavy a poslancov Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2019 – 2022)

Mestá nám slúžia na uplatnenie našich práv, sú priestorom, do ktorého máme mať možnosť aktívne vstupovať, ktorý môžeme spoločne pretvárať a potrebujeme mať tiež moc ho ovplyvňovať. Mestská samospráva je zdieľanou zodpovednosťou volených zástupcov, úradníkov, občanov a občianskej spoločnosti. Preto v zodpovedných a udržateľných mestách existujú dostatočne flexibilné pravidlá umožňujúce realizáciu občianskych projektov vo verejnom priestore, na podporu a motiváciu občianskych iniciatív, komunitných a susedských aktivít.

Verejný priestor (v zmysle fyzických priestranstiev, ako aj sociálnych, ľuďmi napĺňaných priestorov) plní v ideálnom prípade funkciu centra komunity. Je miestom „neutrálnej pôdy“, priestorom, kde sa ľudia môžu stretávať, komunikovať, objavovať aj byť objavenými. Je srdcom komunitnej a sociálnej vitality a základom fungujúcej demokracie. Neobsadený alebo miznúci verejný priestor je naopak znakom silnej individualizácie - úpadku komunikácie sprevádzaného postupným miznutím záujmu verejnosti o jej ďalší rozvoj. Negatívny trend predstavujú aj uzatvárajúce sa komunity v mestách.

Občiansku spoločnosť si predstavujeme ako dobrú spoločnosť. Chápeme ju ako demokratickú platformu umožňujúcu verejné diskusie a výkon aktívneho občianstva pri zosúladovaní rôznorodých záujmov. Vnímame ju ako pestrosťou naplnený verejný priestor, v ktorom sú diskutované aktuálne témy - sociálne problémy, nástroje verejnej politiky, kontrola výkonu moci, či kvalita verejných priestranstiev a záležitosti kultúrnej identity.

Nový princíp grantovej politiky v oblasti komunit

Mesto Bratislava doposiaľ systematicky nepodporovalo komunity prostredníctvom poskytovania grantov a iných foriem podpory. Tak komplexná téma, akou sú mestské komunity, bola podporovaná skôr nepriamo prostredníctvom malých kultúrnych grantov v rámci programu Ars Bratislavenensis, prípadne u špecifických skupín obyvateľstva prostredníctvom grantového programu pre voľný čas, šport a sociálne aktivity, ktorý sa orientuje na podporu aktivít obyvateľov hlavného mesta s dôrazom na deti a mládež v čase mimo vyučovania v oblasti záujmových, tvorivých, pohybových a vzdelávacích aktivít.

Mesto Bratislava si je vedomé, že: „pokiaľ dáme komunitám mesta pocit spoluvlastníctva za svoj verejný priestor, dosiahneme synergiu v snahe o skultúrnenie mesta a zvýšime pocit pozitívneho vnímania nie len fyzického ale aj mentálneho prostredia mesta (možností pre kreatívnu realizáciu obyvateľov). Pri rozvoji územia bude preto kladený dôraz na komunity v ňom žijúce, tak aby sa s územím stotožňovali a boli motivované sa podieľať na verejnom živote.“ (*Metropolitný program Bratislava 2030 – v príprave*)

Nový mechanizmus grantovej činnosti (a v horizonte najbližších rokov aj predpokladaný postupný nárast celkovej alokácie pre podporu komunit), má za cieľ reflektovať existujúci dopyt a potreby prostredníctvom podpory občianskej angažovanosti vo verejnom priestore, ako aj podpory rozvoja a budovania kapacít rôznych mestských komunit.

Nadväznosť na verejné politiky mesta

Mestá sú urýchľovačmi vzniku komunit. Podpora komunit, ich budovania a udržateľnosti má oporu vo všetkých významných európskych mestách, ako aj v európskych politikách. Komunitné aktivity, hnutia a iniciatívy pomáhajú inštitucionalizovať participatívnu politiku miest. Je to nádej, že ľudia môžu pretvárať naše chápanie občianstva a udržateľnosti. Naším poslaním je vytvárať podmienky na to, aby mohli občania slobodne a aktívne prispievať k budovaniu dobrej spoločnosti a aby bol tento ich príspevok prijímaný s rešpektom.

Mesto Bratislava bude v nadchádzajúcom období prispievať k tomu, aby jeho obyvatelia vnímali verejný priestor ako podnetné prostredie na prezentáciu svojej jedinečnosti. Podporí ochotu ľudí prejavovať sa realizáciou vlastných nápadov a prispieť k oživeniu mesta v rôznych oblastiach a k obohateniu života jeho obyvateľov, tak, aby bol verejný priestor mesta naplnený rozmanitosťou, ktorá reprezentuje široké spoločstvo a zároveň reflektuje to, čo sa v ňom prirodzene odohráva.

V súlade s *Chartou kultúrnych miest* chceme stimulovať vytváranie ekonomickej, sociálnej a občianskej podpory mestských komunit, ako aj zvyšovať verejné povedomie o občianstve ako kľúčovej hodnote spoločenskej transformácie. Sme si vedomí, že komunity musia byť vzájomne prepojené, aby boli silnejšie a odolnejšie, musia byť prístupné pre všetkých, pričom majú právo na svoju vlastnú kultúru, ako aj prostriedky na správu svojich vlastných kultúrnych praktík.

Poznámka: v priebehu roka 2020 bude prijatá prvá mestská koncepcia rozvoja kultúry mesta Bratislavy na roky 2020-2025, ktorá pomenuje rolu komunit v udržateľnom rozvoji mesta a nastaví nástroje podporného rámca a aktívnych politík pre podporu komunit vychádzajúc z uznania ich spoločenskej a občianskej hodnoty.

Grantový program KOMUNITY

Zdôvodnenie programu

Na lokálnej úrovni zohráva samospráva významnú rolu pri podpore a motivácii občianskych iniciatív, komunitných a susedských aktivít, vrátane podpory komunitných lídrov a líderiek. Tí neraz pôsobia ako "socializátori v odcudzených spoločnostiach" a prinášajú želanú revitalizáciu lokálnych spoločností a komunitného života. Sú náležitosťou, ako väzba ku konkrétnemu prostrediu, patrí medzi kľúčové indikátory kvality života obyvateľov miest. Okrem rodinných a partnerských vzťahov, ju definujú práve kultúrne príležitosti, spoločenské aktivity, susedské vzťahy a komunitný život.

Mesto Bratislava bude podporovať aktivity smerujúce k udržateľnému rozvoju komunit, ktoré fungujú prostredníctvom dobrovoľníckej práce svojich členov, bude podporovať komunitný dialóg,

zapojenie komúnit do verejného života a rozhodovania o svojom území, vzdelávanie k občianskej zodpovednosti

Zámery programu

Zámerom grantového programu je vytváranie žitých, sociálne napĺňaných verejných priestorov ako súčasť prehĺbovania vzťahu obyvateľov mesta Bratislava k miestam ich každodennosti. Zámer budeme napĺňať prostredníctvom podpory komunitných projektov vo verejnom priestore, susedských iniciatív prinášajúcich revitalizáciu lokálnych spoločenstiev a rozvoj komunitného života (živé komunity).

Zámerom je tiež podpora občianskej angažovanosti, podpora a motivácia občianskych iniciatív a aktívnej účasti ľudí na spravovaní komunity. Aj v tomto programe budeme v napojení na politiky udržateľného rozvoja akcentovať rolu komunitného organizovania v reflexii výziev a problémov súčasnej mestskej spoločnosti (napr. klimatická kríza, spolupráca aktérov v meste, budovanie inkluzívnych a súdržných spoločností, sloboda vyjadrenia a rovnosť príležitostí, sociálna inklúzia).

Podporíme environmentálne udržateľnú fyzickú revitalizáciu verejných priestranstiev s cieľom vytvoriť komunitný priestor (komunitné záhrady, komunitne zdieľané vnútrobloky v obytných štvrtiach, námestia a pod.) a sprístupňovanie externého verejného priestoru odstraňovaním bariér, ktoré bránia v jeho využívaní na komunitné účely (oživenie a premena nevyužívaných verejných priestranstiev mesta a mestských častí), tak aby prispeli k posilňovaniu kvality života v meste.

Podporovať chceme tiež udržateľnosť komunitných priestorov – centier, kde rôzne komunity trávajú svoj čas, aby mohli spolurozhodovať o spravovaní a smerovaní komunit, v ktorých žijú a aby mohli vyjadrovať svoje postoje a názory, ktoré prispievajú k odstraňovaniu stereotypov a predsudkov. Podporíme rozširovanie priestorových kapacít komunit (objekty) – samosprávy, podnikateľského sektora a inštitúcií – za účelom ich poskytnutia v prospech komunitných aktivít.

Ciele programu

- (1) umožniť realizáciu komunitných aktivít vo verejnom priestore, podporovať a motivovať komunitné a susedské iniciatívy, občiansku angažovanosť a aktívnu účasť ľudí na spravovaní komunity s cieľom vytvárania žitých, sociálne napĺňaných verejných priestorov,
- (2) fyzická regenerácia a revitalizácia verejných priestranstiev na komunitné účely - rozširovanie priestorových kapacít komunit, oživenie a premena nevyužívaných verejných priestranstiev mesta a mestských častí, tak aby prispeli k posilňovaniu kvality života v meste,
- (3) udržateľnosť komunitných priestorov – centier, kde rôzne komunity zdieľajú svoj čas, aby mohli spolurozhodovať o spravovaní a smerovaní komunit, v ktorých žijú, rozširovanie priestorových kapacít komunit (objekty).

Štruktúra programu

V rámci vyhlásených výziev budú každoročne nastavené grantové podmienky tak, aby zohľadňovali alokáciu financií v programe na daný rok – t.j. nemusia byť otvorené všetky kategórie a oblasti podpory popísané v programovej stratégii.

GRANTOVÝ PROGRAM	
KATEGÓRIE:	KOMUNITNÉ AKTIVITY / VEREJNÉ PRIESTORY / KOMUNITNÉ CENTRÁ
ZÁMER:	system malých grantov na podporu občianskych komunitných a kultúrnych aktivít oživujúcich verejný priestor mesta a mestských častí (jednoduchosť, pružnosť, rýchlosť) / malé kapitálové investície do majetku mesta realizované a užívané komunitami / podpora činnosti komunitných centier
CIELE:	finančná podpora a motivácia občianskych iniciatív, komunitných a susedských aktivít, vytvorenie dostatočne flexibilných rámcov na umožnenie realizácie občianskych projektov vo verejnom priestore, fyzická revitalizácia priestranstiev a objektov na komunitné účely
CIELOVÉ SKUPINY:	neformálne iniciatívy (zastúpené FO) - vyžaduje sa zapojenie min. 3 ľudí z komunity, subjekty zastrešujúce komunity (kultúrne, teritoriálne), nezriaďované komunitné MVNO
VÝZVA:	open call /priebežná
SPUSTENIE:	Marec 2020 / Január - Február 2021 / Január - Február 2022
ALOKÁCIA 2020:	50 000,00 €
MAX. ŽIADOSŤ:	A: 2 000,00 € / VP: 3000,00 € / KC: 5 000,00 €
HODNOTENIE:	1x HK (ad-hoc)
KONTROLA:	základná fin. (vyúčtovanie) + monitoring
INDIKÁTORY:	15 podporených iniciatív-aktivít / 5 revitalizovaných VP / 3 komunitné centrá

Operačné programy

(1) Systém materiálovej a technickej podpory projektov, s cieľom prispieť k fyzickej a sociálnej obnove verejného priestoru mesta Bratislava.

(2) Nastavenie pravidiel a mechanizmov na jednoduchšie sprístupňovanie a využívanie verejných priestorov vo vlastníctve a správe mesta, pre komunitné aktivity a realizáciu susedských iniciatív. Odstránenie byrokratických prekážok na ich využívanie a oživovanie zahŕňajúce efektívnu komunikáciu. Nástroj bezodplatného poskytnutia priestorov vo vlastníctve mesta pre komunitné iniciatívy realizujúce zodpovedajúce aktivity.

(3) Realizácia komunitného monitoringu (aplikovaný terénny antropologický prieskum neformálnych komunitných aktivít a komunitných skupín na území mestských častí) a koordinácia komunitnej práce v susedstvách.

Odborný gestor programu

Gestorom a odborným garantom programovej oblasti je oddelenie kultúry Magistrátu hl. mesta SR Bratislavy.

Partnerské organizácie/siete/platformy

Do tvorby grantových podmienok jednotlivých programov zapojíme aktérov, tak, aby sme ešte cielenejšie reflektovali ich potreby. Spoluvytváranie grantových podmienok je spôsob, ako posilniť legitimitu vytvorených rámcov na princípe spolupráce, výmeny skúseností a zohľadnenia rôznych perspektív.

V prípade programu KOMUNITY zmapujeme na základe dopytovanej výzvy komunitné iniciatívy a organizácie pôsobiace v meste a mestských častiach a oslovíme ich k zapojeniu sa do tvorby programu, tak, aby naplnil ich potreby. Nakoľko pôjde o otvorenú výzvu, jeho možná transformácia v priebehu trvania bude verejnosti komunikovaná.

Rozpočet programu (alokácia)

ALOKÁCIA PRE PROGRAM
2020: 50 000 EUR
2021: 150 000 EUR (plán)
2022: 175 000 EUR (plán)

Financie alokované pre grantový program KOMUNITY budú pochádzať z rozpočtu mesta Bratislavy. Pôjde o účelovo viazaný príspevok (dotáciu) zakladateľa nadácie na výkon konkrétnej úlohy a akcií vo verejnom záujme a v prospech rozvoja územia mesta.

Potenciál do budúcnosti

- Implementácia prvkov participatívneho rozpočtovania - grantový systém „Aktívneho občana“ (napr. formou hodnotenia 50% verejných deliberácií), nadácia by nenahradila participatívny rozpočet ako celok, ale bola jeho súčasťou poskytovaním grantov na vykonávanie činností priamo občanmi,
- Príležitosťou je vytvorenie programu podpory umenia vo verejnom priestore (napr. *mural art, dočasné site-specific inštalácie, revitalizácia existujúcich diel*) s cieľom obnovy verejnej funkcie umenia. Potenciál umelcov sa dá využiť aj formou návrhov citlivých zásahov pri zabezpečovaní úprav uličného interiéru a uličného parteru.

Otvorené otázky

- ✓ začleňovanie podpory komunit do politik mesta (odlíšiť od voľnočasových aktivít)
- ✓ zapojenie mestských častí (pomoc s procesmi)
- ✓ súhlas majiteľa príp. správcu budovy/pozemku ku komunitným aktivitám
- ✓ prepojenie s participatívnym rozpočtom (premena občianskeho rozpočtu)
- ✓ spolupráca so splnomocnencom pre komunity a sieťovanie
- ✓ spolupráca so vzdelávacími inštitúciami / bezplatný mentoring
- ✓ vzájomné prepojenie GP a štipendia
- ✓ zámer transformácie CVČ na komunitné centrá

Štipendijný program „KOMUNITY“

V nadväznosti na podporu komunitného rozvoja mesto vytvorí štipendijný program podpory komunitných lídrov a líderiek zameranej na budovanie kapacít pre rozvoj zručností komunitnej práce v štvrtiach mesta (v spolupráci s mestskými časťami). Súčasťou bude aj účasť na animátorskom vzdelávaní. Dnes sa dá pomerne do hĺbky inšpirovať obdobnými aktivitami všade v zahraničí (animátorské programy iniciované miestnou samosprávou veľmi dobre fungujú napríklad v mestských častiach Prahy, či Paríža, ale tiež v Plzni, či Brne).

V prípade programu KOMUNITY zmapujeme na základe dopytovanej výzvy komunitné iniciatívy a organizácie pôsobiace v meste a mestských častiach. Mesto Bratislava pripravuje systematické uchopenie podpory dobrovoľníctva. V priebehu roka sa tak ukáže, či má zvažovaný program legitimitu a či bude spustený.

Štruktúra programu

ŠTIPENDIJNÝ PROGRAM	
KATEGÓRIE:	N/A
ZÁMER:	system štípendijnej podpory komunitných lídrov a líderiek, zameranej na budovanie kapacít pre rozvoj zručností komunitnej práce v štvrtiach mesta
CIELE:	podpora komunitných lídrov a líderiek, posilňovanie zručnosti pre komunitnú prácu v susedstvách
CIELOVÉ SKUPINY:	jednotlivci - komunitní lídri a líderky (preukázať iniciovanými aktivitami) - vyžaduje sa odporúčanie min. 12 ľudí z komunity
VÝZVA:	1x ročne
SPUSTENIE:	2021
ALOKÁCIA:	- €
STANOVENÁ:	2000,00 €
HODNOTENIE:	HK
KONTROLA:	nevyžaduje sa vyúčtovanie, len aktivity / posun v komunitě
INDIKÁTORY:	10 lídrov a líderiek / zapojenie všetkých MČ

Vypracovala: Zuzana Ivašková, správkyňa Nadácie mesta Bratislavy

GRANTOVÉ PROGRAMY – mechanizmus

Cieľom grantového programu je zmysluplne rozdeliť finančné prostriedky fondu do najkvalitnejších projektov na vyhlásenú tému programu. V rámci programu sú spúšťané **grantové kolá** – konkrétne výzvy na podávanie žiadostí. Jednotlivé grantové kolá napĺňajú ciele programu a zároveň obsahujú bližšie špecifikované oblasti podpory (témy) v rámci daného kola.

Administrácia grantového programu sa skladá z nasledujúcich fáz:

1. Prípravná fáza
2. Fáza zverejnenia výzvy
3. Fáza hodnotenia
4. Fáza realizácie podporených projektov
5. Fáza vyhodnotenia

Jednotlivé fázy sú rozdelené na tri oblasti:

- úlohy týkajúce sa samotnej administrácie **grantového programu**;
- úlohy týkajúce sa príležitostí na **medializáciu** v rámci danej fázy;
- v prípade, že si prechod do ďalšej fázy vyžaduje schvaľovanie vytvorených výstupov, je to popísané v časti **rozhodovanie**.

1. Prípravná fáza

Grantový program

V rámci tejto fázy pripraví tím nadácie základné dokumenty týkajúce sa obsahu grantového programu – programový zámer, ktorý obsahuje návrh tém, cieľov a finančného rámca. Dokumenty budú zohľadňovať strategické dokumenty mesta v predmetnej oblasti.

Na základe schváleného programového zámeru nadácia pripraví návrh **grantových podmienok** obsahujúci konkrétne informácie pre žiadateľov:

- ciele programu,
- oblasti podpory,
- suma určená na podporu jednotlivých projektov (max. hranica pre jeden projekt),
- kto je oprávnený žiadať o grant,
- kritériá podpory,
- postup pri podávaní žiadosti,
- proces hodnotenia projektov,
- dôvody vyradenia žiadosti,
- zmluvné podmienky grantu.

Zároveň bude pripravený **formulár žiadosti o grant** pripravený tak, aby pri hodnotení bolo zo žiadosti jasné nakoľko spĺňa zadané ciele programu. Formulár bude elektronický.

Nadácia vytipuje a navrhne od 3 – 5 členov **Hodnotiacej komisie** pre grantový program. Komisia bude zostavená z nezávislých odborníkov, ktorých odborná a ľudská skúsenosť je garanciou výberu najkvalitnejších projektov a na ktorých sa nevzťahuje potenciálny konflikt záujmov.

Medializácia

Pri príprave medializácie grantového programu je nevyhnutné pomenovať mediálnu stratégiu v programe. Na základe schválených dokumentov budú pripravené podklady pre web, tlačovú konferenciu a ďalšie dokumenty a aktivity vyplývajúce zo zadaných mediálnej stratégie nadácie.

Rozhodovanie

V prípravnej fáze schvaľuje Programová rada na návrh Nadácie:

- programový zámer grantového kola (obsahuje tému grantového kola, ciele, finančný rámec, podmienky podpory, kritériá hodnotenia)
- zloženie Hodnotiacej komisie.

Následne podmienky schváli Správna rada Nadácie.

Analýzy, podklady a konkrétne návrhy pre rozhodnutia Programovej rady pripravuje tím Nadácie.

2. Fáza zverejnenia výzvy

Grantový program

V grantových podmienkach ako aj v tlačovej správe a na webstránke nadácie budú zverejnené kontaktné údaje na pracovníka nadácie, ktorý bude mať na starosti **konzultácie pre žiadateľov o grant**. V rámci konzultácií si budú môcť uchádzači overiť či ich zámer spadá do cieľov programu ako aj vyjasniť si technické otázky ohľadom podávania žiadosti o grant. Konzultácie budú poskytované telefonicky, osobne, mailom ako aj prostredníctvom formulára na webstránke fondu.

Do uzávierky prijímania žiadostí bude vytvorená **databáza všetkých žiadostí o grant**, do ktorej budú priebežne registrované všetky prichádzajúce žiadosti. Z databázy budú čerpané informácie pre dokumenty Hodnotiacej komisie a zároveň bude slúžiť pre komunikačné účely.

Všetky ďalšie dokumenty súvisiace s manažmentom grantových žiadostí a administráciou programov, ktoré Nadácia obdrží alebo budú vytvorené v priebehu procesu budú spravované v elektronickom systéme na správu obehu dokumentov a archiváciu.

Medializácia

Medializácia zohráva v tejto fáze kľúčovú úlohu. Informáciami je potrebné zasiahnuť niekoľko cieľových skupín – potenciálnych žiadateľov o grant, ale aj širokú verejnosť. Prebieha realizácia aktivít na základe zadaných mediálnej stratégie.

Súčasťou oficiálneho zverejnenia výzvy je:

- tlačová konferencia k vyhláseniu programu;
- zverejnenie výzvy na stránke Nadácie;
- zaslanie informácie do internej databázy Nadácie;
- podporné aktivity na základe zadaných mediálnej stratégie.

3. Fáza hodnotenia

Grantový program

Po uzávierke prijímania žiadostí o grant budú všetky prijaté žiadosti **skontrolované**, či spĺňajú technické podmienky zadefinované v grantových podmienkach (napr. právna forma žiadateľa, prílohy). Tím nadácie pripraví všetky podklady pre rozhodovanie Hodnotiacej komisie:

- hodnotiace tabuľky;
- zoznamy projektov;
- projekty na hodnotenie.

Hodnotenie projektov bude úlohou **Hodnotiacej komisie** zloženej z nezávislých expertov na danú oblasť ako aj na projektový manažment. Výber hodnotiacej komisie bude v kompetencii Nadácie v súčinnosti s Programovou radou, predložený správcom nadácie a schvaľovaný Správnou radou. Hodnotiacia komisia funguje na základe štatútu, v ktorom je jasne špecifikovaný **proces rozhodovania a prípady konfliktu záujmov**. Každý člen Hodnotiacej komisie musí podpísať čestné prehlásenie, že je oboznámený s dokumentom „Prevenia konfliktu záujmov“ a nie je v konflikte záujmov so žiadnym projektom.

Hodnotiacia komisia sa stretne minimálne dva krát – informačné stretnutie (oboznámenie s procesom rozhodovania, informácie o podaných projektoch) a hodnotiace stretnutie (samotné hodnotenie jednotlivých projektov). Stretnutia Hodnotiacej komisie organizačne zabezpečuje pracovník Nadácie, ktorý je prítomný aj na stretnutiach komisie. Na zasadnutí nadácie môže byť prítomný člen Programovej rady, ako aj člen Správnej rady.

Výsledkom rozhodovacieho stretnutia Hodnotiacej komisie je Záverečné uznesenie, ktoré bude obsahovať zoznam podporených projektov, zdôvodnenie prípadných zmien v projektoch (napr. zníženie rozpočtu) ako aj zoznam nepodporených projektov. Záverečné uznesenie pripraví pracovník nadácie a overí predseda komisie.

Rozhodovanie

V rozhodovacej fáze odporúča Programová rada a následne ako hlavný rozhodovací orgán schvaľuje Správna rada:

- Záverečné uznesenie Hodnotiacej komisie vrátane návrhu projektov na podporu.

Medializácia

Po schválení projektov na podporu nasleduje zverejnenie výsledkov hodnotenia:

- tlačová správa k vyhodnoteniu podpory;
- zverejnenie zoznamu podporených projektov s krátkou anotáciou na stránke fondu;
- podporné aktivity na základe zadefinovanej stratégie.

4. Fáza realizácie podporených projektov

Grantový program

Všetci žiadatelia o grant budú písomne oboznámení s výsledkom hodnotenia. Neúspešní uchádzači dostanú informáciu o dôvodoch nepodporenia ich žiadosti ako aj zoznam úspešných žiadateľov.

S úspešnými uchádzačmi bude podpísaná **Zmluva o poskytnutí grantu**, v ktorej budú jasne stanovené podmienky podpory. Súčasťou zmluvy budú aj pokyny pre vypracovanie Záverečnej správy a **pravidlá publicity** – zverejňovania informácie o donorovi projektu. Po podpise zmluvy štatutárom Nadácie Bratislava a prijímateľom grantu bude uhradená prvá splátka grantu.

V závislosti od dĺžky a obsahu grantového kola bude realizovaný aj monitoring (priebežná kontrola) realizácie jednotlivých podporených projektov. Monitoring môže byť **realizovaný osobne** (návštevou podporeného projektu) **prípadne telefonicky**. Z každej návštevy bude pripravená **monitorovacia správa**. Prednostne budú navštívené projekty, pri ktorých je podozrenie, že finančné prostriedky nie sú používané v súlade so schváleným projektom, aby sme predišli ich zneužitiu, a projekty, u ktorých je predpokladaná osobitná úspešnosť.

5. Fáza vyhodnotenia

Grantový program

Podporené organizácie/jednotlivci budú povinné na základe pokynov z nadácie vypracovať **Záverečnú obsahovú a finančnú správu** o realizácii projektu **vrátane kompletného finančného vyúčtovania**. Pri dlhodobých projektoch budeme požadovať aj vypracovanie kratšej priebežnej správy o realizácii projektu. Po schválení jednotlivých správ pracovníkom nadácie bude organizácii vyplatená **posledná splátka grantu**.

Na základe celkového priebehu grantového kola, výstupov z monitoringu a zo záverečných správ bude vypracovaná **Správa o priebehu grantového kola**, ktorá bude predložená Programovej rade. Správa bude obsahovať zhodnotenie kola ako aj odporúčania pre kolá nasledujúce.

Rozhodovanie

V rozhodovacej fáze schvaľuje Správna rada Správu o priebehu grantového kola.

Medializácia

Medializácia v tejto fáze poskytuje príležitosť pre informovanie verejnosti o pozitívnych výsledkoch podpory v rámci grantového kola. Prebieha realizácia aktivít na základe zadefinovanej mediálnej stratégie. Medializácia môže byť priamo napojená na vyhlásenie ďalšieho grantového kola.